

ХУДОЖНЄ ОФОРМЛЕННЯ СВЯТО-АНДРІЇВСЬКОГО ЗАЛУ СПАСО-ПРЕОБРАЖЕНСЬКОГО СОБОРУ В ОДЕСІ

Акрідіна Г. В., асистент
(*кафедра образотворчого мистецтва*)

Приміщення для проведення зібрань у Спасо-Преображенському соборі в Одесі розташовано на цокольному поверсі. Зал було освячено в ім'я апостола Андрія Первозваного у 2006 році.

Художньо-декоративні роботи були здійснені під керівництвом В. Г. Борисова. Монументальні образи у стилі Палеологівського Ренесансу створені О. О. Рудим при участі С. О. Кравцова. Розташування композицій відповідає канону, об'ємно-просторовим і декоративним особливостям інтер'єру. Фігуративні зображення розміщені у венеціанських арках (венеціанських вікнах), що були сформовані під впливом епохи Відродження, східного, візантійсько-арабського мистецтва [1, с. 496]. За висловом П. Флоренського, ікона є вікном, що допомагає людині побачити живих свідків Божих або дверима, через які сходили святі під час молитви подвижників [3, с. 41, 52]. У такий спосіб, утворено символічний зв'язок форми арочного чи віконного отвору з образами святих. У лонетній композиції «Ангел Благе Мовчання» виражено тему жертвовності і священницького достоїнства Спасителя. Розпис «Небесний град Єрусалим» втілює ідею сакрального простору як Небесного граду.

У монументальному декорі залу застосовані візерунки Візантії і Русі XIV–XV століть. Особливістю є використання тератологічного орнаменту. Зображення тварин догматично неприпустимо у декорі літургійного простору церкви, але можливо у приміщеннях іншого призначення [2, с. 253].

Отже, специфіка розміщення монументальних зображень в Андріївському залі Спасо-Преображенського собору обумовлена характером розташування архітектурного декору, у зв'язку з чим досягнуто синтез мистецтв. У художньому оформленні спостерігається полістилізм: фігуративні композиції створені за зразками ікон Палеологівського Ренесансу, застосовані орнаменти Візантії і Русі часів Середньовіччя.

Література

1. Власов В. Г. Новый энциклопедический словарь изобразительного искусства: В 10 т. Санкт-Петербург, 2004. Т. 2. 708 с.: ил.
2. Мещеряков В. Н. Воссоздание одесского кафедрального Спасо-Преображенского собора. Одесса, 2017. 464 с.; ил.
3. Флоренский П. Иконостас. Избранные труды по искусству. Санкт-Петербург, 1993. 365 с.